

nemških deželah, kakor pravi ministerijalni odlok. Mi ne bi imeli nič proti temu, najmanj še, da se takemu podjetju ne nalaga davka, ako bi v resnici šlo za — bedne nemške obrtnike in kmete; gre se pa tu za renegate po Slovenskem! Vlada je tedaj društvu darovala 3000 K za boj proti nam! Pri nas mora vsako društvo plačevati takse za tombolo, tudi če je čisti dobiček namenjen res človekoljubnim namenom, „Südmarka“ pa, ki stremi za gospodarskim in političkim uničenjem Slovencev, je takse prosta. To dela Slovanom „pravična“ vlada in „slovanski“ minister Korytowski!

* **Hrvaška in Ogrska označeni kakor avstrijski pokrajini.** Znani dunajski list „Gross-Oesterreich“ je poplavlil vso gorenjo Ogrsko z zemljevidi, na katerih sta Ogrska in Hrvaška označeni kakor avstrijski pokrajini. Ogrski krogi se zaradi tega dovtipa silno srdijo, a državno pravdnštvo pleni marljivo te zemljevide.

* **V dalmatinskem deželnem zboru** je poudarjal zastopnik vlade gospodarsko skrb vlade za Dalmacijo. Deželnemu šolskemu zalogu je dala vlada letos 150.000 K, za prihodnja leta je obljubila pa po 300.000 K.

* **Poljaki v Pruski.** Poljski list „Przegled“ je po uradnih podatkih obelodanil nastopno statistiko o Poljaki v Pruski: Glasom ljudskega šteta leta 1890 je bilo v Nemčiji 2.978.000 Poljakov, koncem decembra 1900 že 3.394.000, a čez pet let, to je leta 1905., pa 3.646.446. V desetih letih se je število Poljakov pomnožilo za 416.000. — V zadnjih petih letih od 1900—1905 pa za 321.000. Odstotek pomnoževanja med Poljaki je mnogo večji nego med Nemci.

* **Ogrsko.** Stari norveški pesnik in demokrat Björnsterne Björnson je bil povabljen na mednarodno mirovno konferenco, ki se je vršila v Monakovem. Björnson pa je vabilo odklonil s pismom, naslovljenim na predsednika kongresa v katerem pravi: „Vabilo, ki sem ga dobil od tako odlične družbe, je zame čast, tem večja čast, ker mi dohaja od Vas. To mi pa vendar ne more braniti, da bi članov mirovne konference ne napadel, in sicer tako ostro napadel, da bi jih ostrejše ne mogel. Oni gospodje, ki tam nastopajo kot apostoli miru, izvršujejo doma rokodelstvo tlačenja in ponižavanja ljudstva, ali pa mirno gledajo, ko to rokodelstvo izvršujejo drugi. Ako nečejo vseh svojih moči upotrebiti za to, da bi uničili vojno moralo, je boj proti vojski brezuspešen. Ako pa nečejo sami pri sebi začeti ter bi rajši našli mučenike idej, potem pač ni potrebno, da se dajo na mednarodnih kongresih proslavljati kot apostoli miru. Ako bi se n. pr. grof Apponyi, ki je sedaj na Ogrskem naučni minister in ki kot tak na sramoten način tlači Slovake, pokazal kot izvoljeni zastopnik svojega naroda na kongresu in bi tudi jaz bil tam prisoten, bi jaz zastavil vse svoje moči in bi poprej ne odnehal, dokler bi ne bil odstranjen iz dvorane.“ Ko je grof Apponyi zvedel o tej obsodbi, ki jo je nad njim izrekel Björnson, je dejal, da je pesnik slabo poučen in da je lahkomišelnost izrekel svojo sodbo. Kaj je pač mogel reči drugega? Nepoštenost se ne zna nikdar drugače braniti kakor s tem, da taji. Nemški listi so skoro brez izjeme vsi na strani Apponyija in madjarskih nasilnikov proti Björnsonu in proti Slovaku. Nemci in Madjari so mojstri v tlačenju in zatiranju drugih narodnosti. Björnson odpotuje na Ogrsko, da prouči razmere Slovaku. — List „Az Ujsag“ je zvedel, da ljudska stranka izstopi iz koalicije že v bližnjem času. Razpad v koaliciji se vrsi še pred otvoritvijo državnega zbora. Zaraditega se ljudska stranka še tekom tega meseca sestane na konferenco. — Agencija „Keleti Ertesilo“, javlja, da je minister za notranje stvari, grof Andrassy skenil doposlati načrt volilne reforme vsem municipijem, da ga proučijo in poročajo. Meseca novembra ga predloži zbornici. Načrt daje volilno pravico vsem polnoletnim moškim, ki znajo pisati in čitati. — „Nepszava“, glasilo madjarskih socialistov, se v večem članku izraža jako simpatično o narodnem boju Hrvatov. Ta boj — piše list — so Hrvatje vodili mnogo resneje nego Madjari, ker Hrvatje streme po izvedenju splošne volilne pravice in se bore za svobodo ljudstva, dočim se voditelji in glasila madjarske koalicije izogibljejo vprašanju volilne pravice in bi se tega vprašanja najrajši povsem iznebili. Ako se narodni boj Hrvatov prisposablja z bojem madjarske koalicije, tedaj je jasno, da narodni boj reakcionarne madjarske koalicije ni drugo nego separstvo, zakaj vzdržuje sedaj, ko se nahaja na

krmilu, najrnejšo reakcijo. Hrvaško-srbska koalicija pa se bori v zvezi z narodom in je dosegla lepih uspehov. Končni uspeh pa bo osvoboditev Hrvaške od madjarskega pritiska. — Iz Trenčina poročajo: Neke občine si prizadevajo, da iztisnejo iz katoliških konfesionalnih šol madjarski jezik. Slovaški listi jih v tem podpirajo. V nekih slučajih so to že prijavi kompetentni oblasti. — Ogrski socialni demokrati nameravajo na dan otvoritve ogrskega državnega zbora prirediti pred parlamentarno palačo veliko demonstracijo v prilog uvedanju splošne volilne pravice ter manifestirati željo naroda z enodnevnim splošnim generalnim štrajkom po vsi deželi. Omenjenega dne ne posluži v nobeni gostilnici ali kavarni v Budimpešti noben natak, in natakarsko društvo živahno agitira za to, da se tudi natakariji v pokrajinah pridružijo temu gibanju.

* **Rusinci pred sodiščem.** V soboto popoldne se je končala obravnava proti rusinskim akademikom, ki so posebno znani zaraditega, da niso hoteli pozimi v preiskovalnem zaporu ničesar jesti. Jaroslav Baby, Ivan Ciapka, Lew O'hovsky, Andrej Didunyk, Vasil Hladky, Roman Levicki in Vladimir Rahinski so bili obsojeni zaradi javnega nasilstva na en mesec ječe, dr. Vladimir Baczynsky pa na en teden zopora.

* **Katoliki in protestanti v Nemčiji.** K protestantski cerkvi v nemškem cesarstvu je leta 1905. pristopilo 463 židov, 9339 katolikov in 993 pripadnikov drugih različnih verskih občin. Izstopilo jih je in prešlo na židovstvo 81, na katolicizem 703, k ostalim veroizpovedim 5001.

* **Pokojuina za delavce.** Kongres Trades - Uniona je enoglasno sprejel resolucijo, v kateri se zahteva, da imajo delavci, stari nad 60 let, dobivati že v prihodnjem proračunu pokojnino 5 šilingov na teden.

* **Prihodnji mirovni kongres.** Iz Haaga poročajo: Delegati držav so se posvetovali, kdaj naj bi se sklical prihodnji mirovni kongres. Zastopnik avstro-ogrske monarhije je predlagal, da se mora dobiti oblika, v kateri naj bi mogla vsaka država izraziti željo. Ta predlog je bil sprejet, a vprašanje prihodnjega kongresa odloženo.

* **Nova papeževa enciklika.** Iz Rima poročajo: Papeževa nova enciklika je poglavitno naperjena proti modernizmu. Okrožnica ima pretežno doktrinaren, dogmatičen značaj. Pij X. podaja razjasnenje načel najuglednih katoliških modernistov na svetopisemskem, bogoslovskem in modroslovskem polju. Potem prehaja v izpodbijanje. Modernizem, pravi papež, ni nič drugega nego zakrinkan nacionalizem, ki omajuje ne le podlage katolicizma, marveč tudi krščanstva samega. Potem se papež obrača proti najnaprednji skupini modernistov. Politiškega dela se okrožnica komaj dotika. Opominja pa duhovščino, naj pazi na moderne nauke, zakaj le ona zastopa učečo cerkev in ne sme dopuščati, da se drugi nazivajo čuvaji vere.

* **Rusija.** Iz Kijeva poročajo: Duhovni konzistorij v Kijevu je poslal duhovnikom nujno zapoved, naj se udeležijo prihodnje volitve za duma ter naj oddajo svoje glasove le takim osebam, ki se zavzamejo za temelje starega državnega reda. — Ženske v finski deželni zbor niso izpolnile nad, ki so jih stavljali vanje njihovi volilci. Glavni vzrok temu je, da ženske poslanci ne poznajo ni zakona ni ustave.

* **Poročilo francoskih škofov papežu** o končnem uspehu prvega leta ločitve cerkve od države je Pija X. jako ozlovoljilo. Izvestje pravi, da je Petrov novič padel v vseh škofijah, a v nekaterih je vobče minimalen ali ga sploh ni. V nekaterih škofijah je padlo število onih, ki so se upisali početkom leta v semenišče. Papež toži francoske škofo, zakaj ga niso pravočasno informirali, kako razpoloženje vlada med katoliškim prebivalstvom na Francoskem.

Vestnik.

Iz „Učiteljske tiskarne“. Ročni zapisnik za šolsko leto 1907—1908 je izšel in se razpošilja te dni. Mnogim štajerskim in primorskim tovarišem in damam tovarišicam smo ga poslali, četudi ga niso naročili ter priložili položnico. Prosimo, da nam pošljejo zanj na položnici označeno svoto. Kdor bi ga pa le ne maral sprejeti, naj ga vrne pod istim ovitkom.

Inkvizitelj. Prijatelji, slabi časi gredo v deželo! In to od tistega dne, ko je imela slavna „Slomškova zveza“ svoje „sijajno“ zborovanje v Ljubljani. Mi smo to zborovanje kot vestni žurnalisti naznanili ter napisali po zborovanju poročilo, obsegajoče celih osem vrst. Kaj se da povedati v osmih vrstah, to smo zvedeli šele iz „Slovenca“ (štev. 217), kjer objavlja „Svoboden Slomškar“ to-le krvavo klobaso: „Učitelje in gospice učiteljice, ki so zbrani v „Slomškovi zvezi“, bi radi liberalni kolegi kar zadavili. „Slovenski Narod“ in njegov pobratim „Učiteljski Tovariš“ hujskata svoje somišljenike na bojkot proti nam, ker se drznemo po svoje misliti in hoditi. Naše zadnje zborovanje jim ne da spati. O njem lažejo, da se kar kadi! Pustimo jih, naj vpijejo, mi pa idimo z odprtim čelom za jasnimi cilji: učiteljstvu svobodo, versko-nravno vzgojo narodu! Votlodoneče fraze, psovke, bojkot, denunciacije itd. nas ne bodo ubile. Tudi bojkot, s katerim hočejo terorizirati dobromisleče učiteljstvo, se jim ne bo obnesel, ker to orožje je v tem slučaju prav nemoralno. Le na dan z bojkotom, strahopetci! Prepričan pa sem, da boste bojkot občutili vi sami. Napovedalo vam ga bo naše ljudstvo, ki stoji kot armada za nami. Vsakega bojkotista naj se nam naznani. Tovariši! Vrzite predsodke od sebe, potisnite osebnosti na stran: osvobodite se! Ne od ljudstva, ampak z ljudstvom! Trhlena liberalna stranka je skoraj umrla, ostalo je le zapuščeno liberalno učiteljstvo, ki nima od stranke drugega, kakor propadlo kandidaturu. Bodite uverjeni, tovariši, da učitelj Slomškar se istotako bori za težnje stanu in šole, kakor g. kolega Luka Jelenc, če ne bolje?! Tudi v šoli ne storimo manj. Konečno opozarjam liberalno učiteljstvo na zadnjo številko „Slovenskega Učitelja“. Le na dan in širno plan! Kaj nam pa morejo...?!“ — To je tako krepko povedano, da se nam kar lasje ježe. Zlasti ti mnogobrojni klicaji, vprašaji in pike govore cele knjige. Ko bi hoteli daviti Slomškarje, bi bili kmalu gotovi, a tako krvoločni nismo. Pustimo rajši, da oni podavijo nas, saj so junaki in značajni možje, in sladka mora biti smrt, ki jo provzroči versko-nravni tovariš! Sveta nebesa, usmilite se nas! Naše ljudstvo napoveduje bojkot nam — strahopetcem! O, sveti Jeruzalem! Nam votlodonečim frazerjem, psovkarjem, bojkotistom, denuncijantom itd. se bliža krvavi dan plačila. Sapramiš! Kdo bo glavni inkvizitor, ali Ravnikar ali Primožič, morda celo Jaklič? Končno (ne konečno, kakor napačno piše „Svoboden Slomškar“) je to vseeno: če je že podpisana smrtna obsodba, moraš umreti in umreš, pa naj te že pošlje na oni svet breznačajni ali značajni krvnik. Samo toliko še počakajte, preljubi prijatelji v Kristusu, da se malo pokesamo svojih grehov. In da boste bolj imponirali, oblecite svojemu krvniškemu poslu primerne uniforme. Morda se še kje dobi kaka okrvavljena srajca.

Strela z jasnega neba. Na Dobrovi pri Ljubljani sta grmela protoklo nedeljo, na Gospodov dan, dva mogočna Peruna: nadučitelj M. Kant in ljubljenec žená in deklet, dr. Lampe. Prvi je le otvoril shod, drugi pa je govoril o intuliranih dolgovi in o — liberalnem učiteljstvu. Samemu prečastitemu gospodu Rantu je hotelo srce v hlače, tako je treskalo in grmelo. Kdo bi si mislil: dr. Lampe ima grom in strelo v oblasti, pa se skriva pred ubogo avstrijsko justico! Iz hudourja, ki je pretresalo vso dobrovško okolico, se je naposled abortiral ta-le plagiat Luengerjeve dunajske šolske politike: „Ker se je slovensko liberalno učiteljstvo izreklo za brezversko svobodno šolo, se naj vsi krajni šolski sveti pri nameščenju učiteljev dobro pouče, ali so dotični člani liberalne ali krščanske zveze. Odločno se naj protivijo, da bi bil nastavljen učitelj ali učiteljica iz liberalne učiteljske zveze in naj zahtevajo, da se nameščajo samo krščanski učitelji in krščanske učiteljice.“ — Ta pretresljiva kolobocija je bila seveda sprejeta soglasno. Prečastiti gospod tovariš Kant je pozabil povedati, kje dobi dr. Lampe tako učiteljstvo, ki ga bo nastavljal po naši lepi domovini in mu preiskoval jetra in obisti. Ne bilo bi napačno tako preiskovanje, saj so uglednemu svetopisemskemu doktorju posebno pri srcu tudi — krščanske učiteljice! Man merkt die Absicht...

Huda paprika. V „Domoljuba“ piše nekdo iz Mokronoga na Dolenjskem, ki primerja sam svoje duhovitosti s hudo papriko. No, nemara mu je posebno všeč ta razdražljiva dišava. Pa to je njegova reč. Nas zanima njegov dopis v zadnjem „Domoljubu“ zato, ker je nekoliko te hude paprike posipal po tov.

Pleskoviču, c. kr. učitelju na rudniški ljudski šoli v Idriji. Kaj se je zgodilo? V Mokronogu so priredili socialni demokrati shod. Kakor se ga je udeležil dopisnik sam ali pa njegov informator, tako se ga je smel udeležiti tudi tov. Pleskovič, ker veljajo tudi zanj državni osnovni zakoni (člen XII. in XIV.). A sedaj pride „Domoljubova“ paprika in piše to-le: „Proč s takimi učitelji, ki niso z našim ljudstvom, mi jim povemo da bodemo pometi korenito, naši poslanci ne bodo molčali, in naše ljudstvo vstaja. Ljudstvo jim daj kruh in ljudstvo bo od njih zahtevalo pošteno obnašanje in življenje.“ — „Domoljubova“ paprika se je tu urezala: Pleskoviču daje k sreči kruh c. kr. rudniški erar v Idriji, zato se mu ni bati pometanja mokronoškega denuncianta. Zato je najbrže misli nase, ko govori o zahtevi „poštenega obnašanja in življenja.“ Pa tudi malo pameti bi mu ne škodilo, da ne bi sramotil sam svojega stanu. V istem dopisu namreč pravi: „Vsak duhovnik ima v palčevem nohtu več kakor kričavi liberalci v svojih bučah!“ To je vsekakor nerodno povedano. V palčevem nohtu ni ničesar; kar je, je samo za nohtom. Kdor si pa ne umiva nog, ali ne snaži nohtov, ima za njimi — blato, ki smrdi. Celu mi protestujemo proti takemu primerjanju duhovniške učenosti! V bučah so vsaj užitne peške, za nohtom pa samo smrdljivo blato. Brrr!

Osebnosti na Kranjskem. Učitelj in vodja šole na Planini pri Vipavi, Ivan Vuga, je imenovan za nadučitelja istotam. Definitivna je postala provizorična učiteljica Ivana Cegnarjeva v Vrhpoljah pri Moravčah, provizorični učitelj v Zagorju, Ivan Stepišnik, pa je imenovan za definitivnega učitelja v Toplicah-Zagorju. V začasni pokoj je stopil Emil Guštin, učitelj na Jesenicah. — Za provizorično učiteljico v Bohinjski Bistrici je nameščena gđc. Potočnikova z Bleda. — Za provizoričnega učitelja na Robu je imenovan Alojzij Koprivec, za Ribnico pa Ludovik Mikolič. — Dr. Ivan Orel je imenovan za glavnega učitelja na učiteljski šoli v Ljubljani. Provizorična učiteljica v Loškem Potoku, Stefanija Pogorelčeva, je imenovana za prov. učiteljico in voditeljico v Starem kotu. — Absolvirani filozof Fran Drnovšek je imenovan za suplenta za francoščino na mestni realni v Idriji. — Zaradi bolezni je dobila dopust Ivana Beg-Praprotnikova, učiteljica na dekliški osemrazrednici v Ljubljani. Namešča jo absolvirana učit. kandidatinja Marija Sodnikova. — Za prov. učitelja v Šmihelu pri Novem mestu je imenovan abs. učit. kandidat Rudolf Knez. — Zač. učitelj v Banjaloki je postal Maksimilijan Bajc; supletinja v Dolenjivasi je postala Olga Poženelova; prov. učiteljica v Dobropolju pa Antonija Virkova. — Prov. učiteljica v Radečah je postala Vlastimila Peršlova. — Prov. učiteljica v St. Vidu pri Zatični je postala Marta Herenova. — Resignirali sta provizorični učiteljici Melanija Jonke in Helena Stöcklingejeva v Kočevju. — Supletinja je postala v Rovtah nad Logatecem Julija Kobauova. — Iz Trbovelj pride kot prov. učitelj v Dobovec pri Sv. Križu Ivan Bajde, Gabrijele Dermeljeva iz Cerknice kot supletinja v Bravsko-Kol; Angela Mandljeva iz Šmartnega pri Litiji v Škocjan. Učitelj Florijan Rozman v Krškem je dobil štiri tedenski dopust. Suplira ga Justina Goslarjeva.

Imenovanje. „Wiener Zeitung“ javlja, da je Fran Franković, profesor v Koprju, imenovan ravnateljem učiteljske v Kastvu, ki ga je doslej vodil provizorično. — Jakob Jakac, provizorični učitelj na učiteljski šoli v Koprju, je imenovan glavnim učiteljem na učiteljski šoli v Kastvu.

Šolska vest z Goriškega. Gđc. I. markiza Obizzi, doslej učiteljica v „Šolskem Domu“, je imenovana za začasno učiteljico na slovenski mestni šoli v Gorici. — Vincencij Ditrich, učitelj na realni pripravljalnici v Gorici, je pomaknjen v IX. činovni razred.

V Železnikih so ustanovili čipkarski tečaj. Otvoril ga je vodja c. kr. centralnega čipkarskega kurza na Dunaju, g. Ivan Vogelnik. Kot učiteljica je nastavljena gđc. Revnova iz Idrije.

V Zgornji Šiški zgrade novo šolsko poslopje, kar je že zadnji čas. — Novo šolo ustanove za vasi Topol, Brezovico, Osredek in Belo v ljubljanski okolici.

Novo šolsko poslopje so dne 15. t. m. otvorili v Prečni pri Novem mestu.

Kako časte vrlega učitelja. Iz Braslovč poročajo: Pretečeni teden sta se od nas poslovila učitelj g. Josip Stritar in njegova soproga Hermina Stritarjeva, da nastopita novi mesti v St. Vidu pri Grobelnem. Nismo še imeli učiteljske osebe, ki bi uživala v toliki meri spoštovanje kakor odhajajoča. Priredila se je jima odhodnica, zakar bodi prirediteljem na tem mestu izrečena presrčna zahvala, posebno blag. gospe B. Pauerjevi. Navzoča je bila malone vsa inteligenca našega dičnega trga. V vznesenem govoru, v lepo ubраниh besedah je slavil g. nadučitelj Fr. Lorber odhajajoča kolega. Mirno in samozavestno sta vršila svoje težavne, a lepe dolžnosti. Pogrešali ne bodo samo učenci v njiju blagohotnega učitelja, ampak tudi kolegi odkritosrčnega tovariša in prijatelja. V slovo jima kličem: Bodita srečna in zadovoljna na novem mestu! Nazdravili so slavljencema še drugi navzoči v presrčnih besedah. Končno se je oglasil g. Stritar in se je v toplih besedah zahvalil za prirejene ovacije njemu kakor tudi njegovi soprogi. Bil je res lep večer.

Imenovanje učiteljev na Koroškem. Imenovani so bili v seji deželnega šolskega sveta dne 13. septembra nadučitelj Rudolf Mörtl v Črnečah za Libeliče, Jož. Poznik v Podpeči za Zg. Libuče, Ferd. Kogelnik za Žitarovas, Janez Pintar v Kotljah za Rabelj, Ferd. Stress za Čanjče, Karel Nagy za Karnburg. Definitivna učitelja sta postala Anton Kosiareg v Vrbi in Anton Pirker v Vratah. Nadučitelj Janez Bruk pride v Vrbo, učiteljica Zima pride Velikovec v Volsberk, gđ. Zych v Velikovec pride na meščansko šolo v Velikovec; Marija Ortwein pl. Molitor pride v Borovlje, Em. Tomas iz Rožeka v Trg, in podučitelj E. Podlipnik iz Gorij v Ovčjovas.

Poročil se je tov. Ivan Riglar, učitelj-voditelj v Strugah na Dolenjskem, z gđ. Pavlo Blaznikovo iz Ljubljane. Čestitamo!

Na meščanski šoli v Postojni se prične zaradi legarja šolsko leto šele 1. oktobra t. l. Na tem prevažnem in edinem slovenskem zavodu se otvori letos prvi in drugi razred.

Deželni šolski nadzornik Swida v Trstu je šel v pokoj. Odšel je mož, pod katerega kruto nemško roko so obilo trpeli Slovenci. On je znal delati tako, da je napravilo maturo vsako leto le malo Slovencev. — Zagrizen German je šel — kdo bo njegov naslednik? Poslanci, potrudite se, da ne pride za šolskega nadzornika kak drugi Swida!

Na kongresu svobodomiselcev v Pragi je govoril delegat Zenker o bogastvu katoliške cerkve. Verski fond dolguje državi 300 milijonov, pa vlada ne rubi cerkve, dasi iztirja drugače vsak vinar!

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. V zadnji odborovi seji družbe sv. Cirila in Metoda so se izvršila sledeča imenovanja: za Trst g. Ciril Petrovc, izprašani učit. kandidat in gđ. Rozalka Golijeva, izprašana učit. kandidatinja; za vrtec v Hrastniku gđ. Alojzija Ant. Kustrova vrtnarica; za drugi vrtec, ki se ustanavlja pa gđ. Marija Poglajenova, vrtnarica; za vrtec na Jesenicah vrtnarica gđ. Angela Rekarjeva.

Priporočilo. Ker sem v svojem delcu „Domovinska dežela Štajerska“, ki je namenjeno učencem 4. šolskega leta v ponavljanje učne snovi iz domoznanstva, prejel lani od mnogih tovarišev uprav laskave izjave,* se usojam knjižico tudi za šolsko leto 1907/8 priporočiti v nakup, oziroma cenjene tovariše in tovarišice prositi, naj napotijo svoje učence, da si knjižico nabavijo kot pripomoček k zemljepisnemu pouku. Cena knjižice 40 h, na vsakih 10 izvodov 1 zavod povrh za ubožne učence.

Sevnica, dne 24. septembra 1907.

Jos. Mešiček.

Iz seje c. kr. okrajnega šolskega sveta v Postojni dne 18. septembra 1907. Izza zadnje seje se vzamejo med drugimi tudi sledeče važnejše, kurentnim potom rešene vloge in razglasila višje šol. oblasti na znanje: Prov. učiteljica Marija Modičeva v Studenem se premesti v enaki lastnosti v Babnopolje.

* Tako mi je n. pr. pisal tov. K. iz Laškega okraja: „Knjižice so prav cene in izvrstne. Naši otroci imajo veliko veselje z njimi in se prav radi po njih učijo. . . Knjižica je res prepotraben pripomoček k zemljepisu naše materinske dežele Štajerske.“

Na njeno mesto se imenuje izprašana učit. kandidatka Elizabeta Stajerjeva; ker nadučiteljsko mesto v Studenem ni še izpopolnjeno, se imenuje prov. učiteljem-voditeljem izprašani učit. kandidat Fr. Starman; na izpraznjeno mesto v Trnje pride izpr. učit. Elizabeta Svetličeva; učiteljici Franci Valenčičevi na Premu se dovoli zaradi bolezni do 10. oktobra 1907 dopust; nadučitelj-voditelj v Senožečah je postal Hinko Paternost, na Planini pri Vipavi pa Ivan Vuga; v Gor. Ležecah pri Vremah se dovoli ekskurendna šola; ne dovoli se pa razširjenje neke dvorazrednice v trirazrednico; prošnja za zvišanje plač učit. osobju na meščanski šoli v Postojni se zavrne, ker spada to v kompetenco deželnega zbora. — Prošnji cerkvenega predstojništva v Budanjah za dovolitev uvedbo izvanrednega pouka v šoli za pripravo na sprejemanje sv. zakramentov — se ugotovi. Učitelju Alojziju Goriupu se pripozna 2. starostna doklada od 1. avgusta 1907. Prošnja za uvedbo nerazdeljenega dop. pouka na neki štirirazrednici se priporočilno odstopi kompetentni šolski oblasti v ugodno rešitev. Prošnji za izpust iz šol. dolžnosti nekega učenca meščanske šole se ne ugotovi. Prošnja nadučitelja za denarno podporo se predloži c. kr. dež. šol. svetu s priporočilnim predlogom v ugodno rešitev. Končno se sklene, da je s predpripravami za zgradbo meščanske šole v Postojni takoj započeti.

Zboljšanje oficirskih plač. Izboljšale se bodo častniške plače, zlasti častnikom do stotnika. Tem pripade 84% nameravanega poboljška. — Kdaj neki pride učiteljstvo na vrsto.

Popravek. V zadnjem uvodnem članku „Denar in kruh“ je pri 11. točki izostal ta-le stavek: Ali bi ne bilo mogoče, da se vsako leto toliko in toliko tega čistega dohodka določi v kulturne namene?

Razgled po šolskem svetu.

— **Nova visoka šola za kmetijstvo.** V Krakovu zgrade novo visoko šolo za kmetijstvo. Za zgradbo je dovolila vlada 800.000 K.

— **Slovensko visokošolsko dijaštvo v letu 1906/07.** Slovenskih visokošolskih dijakov je bilo v minolem letu 672, in sicer 352 juristov, 49 medicincev, 165 modroslovcev, 63 tehnikov, 10 veterinarcev, 17 agronomov, 1 farmacevt, 5 konservatoristov, 1 akademični slikar in 1 na pedagogiju. Na Dunaju je bilo 377, v Gradcu 205, v Pragi 70, v drugih mestih 11 visokošolcev.

— **Obrtno strokovno šolstvo v Avstriji.** To je morda edina vrst šolstva, ki ji naša vlada obrača nekoliko več pozornosti, dasi bi bilo tu še marsičesa želeti. Po najnoveji statistiki imamo v Avstriji 33 državnih šol za umetno obrt, 157 strokovnih šol za posamezne obrtne panoge, 11 rokodelskih šol in 950 obrtnih nadaljevalnih šol. Umeje se, da je pretežna večina teh šol v severnih pokrajinah, kakor Nižje Avstrijska, Moravska in Češka, dočim se z južnimi pokrajinami Kranjsko, Primorsko in Dalmacija, jako po mačehevske postopa. Tako nimata n. pr. še danes Istra in Dalmacija niti ene obrtno-strokovne šole, ampak le par obrtno-nadaljevalnih šol. Jako lepa ustanovitev od vlade so pred par leti ustanovljeni obrtni potovalni kurzi, četudi ta naprava nima v naših pokrajinah zaželenih uspehov, bodi zaradi indolence prebivalstva, bodi zaradi nepoznavanja slovenskega in italijanskega jezika od strani potovalnih učiteljev. Sedaj deluj. baje 130 potovalnih učiteljev na različnih poljih.

— **Trgovsko šolo za deklice** je osnoval trgovski gremij za sodni okraj Bruck na Štajerskem. Šola se začne 1. oktobra t. l., pouk bo trajal eno leto. Sprejemate se bodo deklice stare vsaj 15 let, ki so z dobrim uspehom žvršile vsaj tretji razred meščanske šole. Poučevalo se bo po 22 ur na teden v popoldanskem času. Učni predmeti so: nemščina, trgovsko zemljepisje, trgovsko računstvo, nauk o trgovini in menicah, trgovski lepomis, stenografija, trgovska korespondenca, enostavno in dvojno knjigovodstvo, pisanje na stroj in nauk o pomnoževanju.

— **Bolgarski dijaki v Belgradu.** Zaradi vseučiliščne krize v Sofiji so bolgarski dijaki prisiljeni pohajati inozemska vseučilišča. Večji del se jih je upisalo na srbsko vseučilišče v Belgradu. V minolem letu je bilo na belgrajskem vseučilišču upisanih 800 bolgarskih dijakov, dočim jih je bilo v Zagrebu okolo sto.